

Ferie til Ende i Ro og Stilhed og Fred, ubekymret af Danmarks Pengevanskeligheder, og Konferencen, som det var Meningen skulde træde sammen og vel ogsaa gøre sig færdig i første Halvdel af August, traadte først sammen i sidste Halvdel, den 16. August. Den har været 2½ Maaned om sit Arbejde; først den 1. November kom endelig Betænkningen. Man har altsaa fra den Side givet sig særdeles god Tid, som jo overhovedet baade Bankledelsen her i Landet og Regeringen har givet sig særdeles god Tid, og nu ligger vort Pengevæsen i den Uorden, hvori det er. Nu kommer Nationalbanken og ønsker Statshjælp, for at den klare Misèren. Det er jo det, der er Tale om. Det gør den Nationalbank, hvis Oktroj forpligter Banken til at holde vort Pengevæsen paa et højt og hæderligt Standpunkt; det er dens oktromæssige Pligt; det er derfor, den har faaet sit store Privilegium, Seddelprivilegiet, sit meget værdifulde Privilegium. Man har i et Aarhundrede ud fra den gamle liberalistiske Opfattelse hævdet, at det var den bedste Ordning, at Landets Pengevæsen ordnedes af en privat Institution, for at dette vigtige Led i Samfundet, Pengevæsenet, kunde være uafhængigt af Statsmagten, af Regeringen, af de skiftende Rigsdage, for at man ikke skulde kunne friste en Regering f. Eks. til at drive Inflationspolitik og derved klare sig over en øjeblikkelig Vanskelighed. I hundrede Aar har man hævdet dette liberalistiske Standpunkt — her i Landet i hvert Fald, men for øvrigt ikke i alle Lande, heller ikke i alle liberale Lande —, at Pengevæsenet skulde være ganske uafhængigt af Statsmagten.

Det Resultat, som vi nu i de senere Aar har set deraf, er, at nu er det Nationalbanken, der kommer til Staten, til Rigsdagen, og beder om Hjælp, fordi den ikke kan klare sine Forpligtelser. Den har faaet et Moratorium: Guldindløseligheden er foreløbig ophævet, er suspenderet, og det Spørgsmaal opstaar naturligt — og den ærede Ordfører for Venstre berørte det jo ogsaa nu —, om det da ikke vilde være rigtigere at genindføre Guldindløseligheden. Der er meget delte Meninger derom, og der maa være meget delte Meninger derom. Flere Nationaløkonomer — jeg nævner de Herrer Schovelin, Birck og J. K.

Lindberg — har ment, at der ikke i Øjeblikket vilde være Betænknelighed derved ud fra den Betragtning, at selv om der øjeblikkelig vilde blive taget en Del Guld ud, vilde det kun blive forbigaaende, idet f. Eks. Amerika ligger med, jeg tror det er i Øjeblikket 12 Milliarder i Guld, det vil sige det dobbelte af, hvad der var Tilfældet før Krigen, og derfor ingenlunde bryder sig om en større Guldimport, det vil sige en Import af Guld i Barrer, men langt vil foretrække en Guldobligation, der giver Renter, for en Guldklump. Ud fra saadanne Betragtninger har man fra visse Nationaløkonomers Side ment, at en Genindførelse af Guldindløseligheden vilde være det rigtige Bødemiddel imod Nutidens Misère. Det er klart nok, at den Tid maa komme — og den burde komme saa hurtigt som muligt —, da vore Pengesedler igen veksles paa Anfordring med Guld, da de bliver ærlige Sedler. Den Tid maa komme, og alle maa stræbe efter, at den kommer saa hurtigt som muligt. Fra visse Sider ude i Landbokredse er det hævdet — jeg ser, at det ærede Medlem Hr. Pinstrup stærkt har gjort det gældende ved Landbodelegeretmødet og ved andre Lejligheder —, at vi skulde genindføre Guldindløseligheden, men han og hans Meningsfæller fejler til, og det findes jo ogsaa i den Særudtalelse, som baade det ærede Medlem Hr. Pinstrup og to andre Agrarrepræsentanter, de Herrer Anders Nielsen og Himmelstrup, har afgivet — jeg forstaar i øvrigt ikke, hvorfor de ikke har afgivet en fælles Særbetænkning, for de siger jo ganske det samme —, at denne Guldindløselighed, det vil sige naturligvis til Parikurs, maa komme meget langsomt. Jeg har det Indtryk, at naar de fra den Side saa stærkt betoner, at det er Redningsmidlet, at vi genindfører Guldindløseligheden —, maa jeg dog sige i Forbigaaende, at det er givet, at det maa overvejes, hvor naar og under hvilke Former det er muligt, og derfor er det selvfølgelig heldigt, at det Forslag, der ligger i Landstinget, om en Forlængelse af Suspensionen af Nationalbankens Pligt til at indløse sine Sedler med Guld, takket være Initiativ af mine ærede Meningsfæller i Landstinget, er gaaet i Udvalg —, naar man altsaa fra det ærede Medlem Hr. Pinstrups og Meningsfællers Side slaar saa